

Tento článek se zabývá metodami, které jsou používány při výuce cizích jazyků. O jednotlivých výukových přístupech je obecně pojednáno v první části, kde jsou zachyceny základní charakteristiky, použití, klady a zápory jednotlivých metod. Druhá část se podrobně zabývá metodou přirozeného přístupu a komunikativní metodou. Metoda přirozeného přístupu je představena z pohledu celkových cílů, výukových aktivit, role studenta a úlohy studijních materiálů. Komunikativní metoda vysvětluje teoretická východiska, sociální kontext, principy a techniky.

Při výuce cizích jazyků se uplatňuje celá řada metod, které se primárně odlišují v důrazu na dovednost, kterou je třeba u studentů v první řadě dosáhnout. Vývoj metod pak souvisí s rozvojem výuky cizích jazyků tak, jak se objevovala potřeba efektivně zvládnout cizí jazyk. Mezi nejvíce používané přístupy řadíme následující metody:

1. Základní charakteristiky, použití, klady a zápory

1.1 Gramaticko-překladačská metoda

Tuto metodu poprvé představil nizozemský humanista Erasmus Rotterdamský (1466–1536). Zaměřoval se na osvojování si gramatických pravidel, slovní zásoby, ustálených spojení a kolokací. Užití těchto znalostí pak bylo využíváno především na překladech literárních textů. Tyto texty zároveň sloužily i jako výukový materiál. Aktivita používané při dnešní výuce zahrnují především: čtení různých textů, na které navazují otázky, lexikální cvičení, dále pak překlady literárních pasáží z cílového do mateřského jazyka a naopak, osvojení si gramatických pravidel a slovní zásoby. Tato metoda je vysoce strukturovaná pro práci ve třídě, kde pedagog kontroluje veškeré aktivity.

1.2 Metoda přímá

Prímou metodou se jako první zabýval německý učitel Wilhelm Viëtor na počátku roku 1800. Zaměřuje se především na dovednost mluvení. Veškeré instrukce jsou poskytovány v cílovém jazyce, bez jakékoliv možnosti překladu. Dovednosti čtení a psaní jsou vyučovány rovněž od začátku studia. Komunikační a poslechové dovednosti pak představují primární zaměření této metody.

1.3 Tichá cesta

Učitel hraje aktivní roli především při určování diskuzních témat. Role studenta pak spočívá ve vyjadřování názorů a idejí při vzájemných interakcích. Čtyři dovednosti (poslech, mluvení, psaní a čtení) jsou vyučovány souběžně od začátku studia. Chyby studentů jsou považovány za běžnou součást výukového procesu. Do určité míry „ticho“ ze strany učitele pomáhá podporovat vlastní samostatnost, sebedůvěru a iniciativu posluchače.

1.4 Sugestopedie

Výukové prostředí je uvolněné a je charakterizováno mírným osvětlením a příjemnou klidnou hudbou v pozadí. Studenti si zvolí jméno a vyberou postavu, za kterou jednájí v cílovém jazyce. Zároveň relaxují a poslouchají konkrétní dialogy doprovázené hudbou, které následně procvičí během tzv. aktivační fáze. Tato metoda se snaží moci studentům eliminovat psychologické bariéry v učení.

1.5 Skupinová výuka jazyků

Pedagogové vědí, že proces učení může představovat pro posluchače do určité míry hrozbu a stresové okamžiky. Tím, že učitel porozumí a akceptuje strach ze strany studentů, je ochoten pomoci posluchačům cítit se bezpečně, a tím eliminuje jakýkoliv strach pramenící z jazykového studia. Studenti jsou vyrovnaní, a zároveň mají možnost vybírat témata výuky v souladu s jejich zájmy a potřebami, což přispívá k odbourání negativního postoje ke studiu a dochází k celkovému zefektivnění studia.

1.6 Čtecí metoda

Čtecí metoda byla významná v USA kolem roku 1928. Původní metoda se podobala tradiční gramaticko-překladatelské metodě a zdůrazňovala úroveň lingvistického porozumění studovaného jazyka. V současné době se tato čtecí metoda zaměřuje na čtení textů se snahou celkového porozumění, neboť vysoká úroveň jazykové dovednosti čtení hraje významnou úlohu a zvládnutí jednotlivých čtecích strategií je velmi důležitým prvkem při použití cílového jazyka v praxi.

1.7 Audiolinguální metoda

Tento přístup je založen na behavioralistické myšlence, že jazykové studium je akvizicí souhrnu správných jazykových návyků. Studenti opakují vzory a fráze v jazykové laboratoři až do doby, kdy jsou schopni vše reprodukovat spontánně se zaměřením na kvalitní výslovnost, schopnost rychle a přesně reagovat při běžném hovoru.

1.8 Technologický přístup

Tento přístup je používán od roku 1920. Jak již název napovídá, jedná se o výuku prostřednictvím audio vizuálního vybavení a materiálů jako jsou nahrávky, rozhlasové vysílání, filmy, CD, DVD a výukové programy. Prostřednictvím těchto materiálů mají studenti možnost kontaktu s autentickými produkty v cílovém jazyce.

1.9 Komunikativní metody

Cíl komunikativních přístupů je vytvořit reálný kontext pro jazykovou akvizici. Metody se zaměřují především na funkční užití. Posluchači mají možnost vyjádřit své myšlenky, pocity, přání a potřeby. Otevřené otázky a aktivity zaměřené na řešení problémů a výměna osobních

informací jsou považovány za primární prostředky komunikace. Při komunikačních aktivitách studenti obvykle pracují v malých skupinkách s autentickými materiály (autentické reálie). Komunikační přístup zdůrazňuje potřebu vyučovat komunikační kompetence, jakožto určitý protiklad k lingvistickým kompetencím. Produktem této metody je výzkum analýzy chyb.

1.10 Metoda „Total Physical Response“

Tento přístup je založen na myšlence, že poslech by měl být plně rozvinut před jakoukoli ústní aktivitou ze strany studentů. Metoda byla vyvinuta dr. Jamesem J. Asherem, profesorem psychologie, který se snažil pomoci studentům s akvizicí cizího jazyka. Vycházel z předpokladů, že akvizice cizího jazyka musí být založena na stejných principech jako učení se mateřského jazyka.

2. Akvizice cizích jazyků

Pro akvizici cizích jazyků existuje celá řada metod. Vhodnost jejich použití při konkrétním studiu závisí na pedagogovi, prostředí a celkových možnostech, jak z pohledu posluchače, tak z pohledu technického vybavení, kapacit a možností. Metody se v obecné rovině liší v celé řadě charakteristik. Zvolila jsem dvě nejvíce používané metody, které se pokusím na následujících řádcích blíže přiblížit.

2.1 Přirozený přístup (Natural Approach)

Tato metoda byla vyvinuta T. D. Terrellem (1977) a S. D. Krashen (1991) na počátku 70. let. Metoda se stala velmi rychle populární nejen v USA, ale i po celém světě, neboť pod pojmem přirozená metoda (přirozený přístup) se skrývá tradiční přístup ke studiu cizích jazyků. Podstatou, jak již název napovídá, je používání cizího jazyka při komunikaci bez jakéhokoliv užití mateřského jazyka, bez reference na gramatickou analýzu, gramatický dríl nebo na konkrétní gramatickou teorii. Tyto přístupy byly také označovány jako přirozené, psychologické, fonetické, reformační, přímé a analytické.

Metoda přirozeného přístupu tak, jak ji definují Krashen S. D. a Terrell T. D. (1983) vycházejí z naturalistických principů, které směřují k úspěšné jazykové akvizici. Metoda klade důraz především na samostatný projev, než na procvičování, optimalizuje emocionální připravenost ke studiu, ochotu užívat psanou formu jazyka a otevřenost ke studijním materiálům.

Komunikace je zde spatřována jako primární funkce, cílem je dosažení velmi dobrých komunikativních schopností. Krashen S. D. a Terrell T. D. (1983) tvrdí, že jazyková akvizice může probíhat pouze tehdy, pokud posluchači rozumí zprávám a informacím v cílovém jazyce.

Akvizice cizího jazyka z pohledu Krashena S. D. (1991) spočívá v rozlišení dvou významných cest rozvoje kompetencí. Akvizice je přirozený způsob, který je paralelní s akvizicí mateřského jazyka u dětí. Akvizice se vztahuje na nevědomý proces, který zahrnuje přirozený rozvoj jazykové úrovně prostřednictvím porozumění jazyka tím, že se jazyk používá pro smysluplnou komunikaci. Studium se naopak vztahuje k procesu, ve kterém se rozvíjejí vědomá pravidla týkající se jazykového rozvoje. Vše vyúsťuje v explicitní znalost jazykové formy a schopnost verbalizovat tyto znalosti. Formální výuka je nezbytná, zejména pak korekce chyb pomáhá s rozvojem vlastních studijních pravidel.

Tato metoda je určena začátečníkům a je modelována k tomu, aby jim pomohla dosáhnout pokročilé úrovně. Přináší s sebou očekávání, že studenti budou schopni reagovat adekvátně v reálných situacích, budou schopni porozumět mluvčímu v cílovém jazyku (v některých případech s žádostí o ujasnění) a dále zvládnou vyjádřit své žádosti a myšlenky. Nemusí znát každé slovo v určité sémantické doméně, jejich schopnost vyjadřování není absolutně plynulá, nicméně výstup je srozumitelný. Studenti jsou schopni se vyjádřit, ale mají drobné mezery v gramatické přesnosti.

Přestože naturální přístup nabízí řadu principů aplikovatelných na širokou variantnost situací, specifické cíle závisí na potřebách studenta a jeho schopnostech (čtení, psaní, poslech a mluvení) a studované úrovni. Autoři metody zmiňují důležitost možnosti posluchačů vyjádřit, co od jazykového kurzu očekávají. Dle jejich zkušeností po 100-150 hodinách výuky jsou studenti schopni komunikovat s rodilým mluvčím, číst běžné texty s použitím slovníku a získají dostatečný základ pro další jazykový rozvoj ve vlastní kompetenci.

Mezi základní cíle patří:

1. **Základní osobní komunikační schopnosti** – poslech (poslech např. hlášení ve veřejných prostorech, zprávy).
2. **Základní osobní komunikační schopnosti** – psaní (zahrnuje čtení a psaní osobních dopisů).
3. **Akademické studijní schopnosti** – poslech (porozumění přednášce).
4. **Akademické studijní schopnosti** – psaní (zaznamenávání si poznámek).

Z výše uvedených cílů je patrné, že přirozený přístup je primárně navržen k rozvoji základních komunikačních schopností – jak orálních, tak písemných. Komunikační cíle pak mohou být vyjádřeny v závislosti na situaci, funkčnosti a tématu.

Jazykový kurz by měl vycházet ze zhodnocení potřeb studentů. Jsou determinovány situace, ve kterých použijí cílový jazyk. Je poměrně obtížné specifikovat komunikační cíle, které odpovídají potřebám všech studentů. Seznam témat a situací musí být chápán spíše jako návrh, než specifikace. Obsah studia by měl být zaměřen na vytvoření emocionálního, citového filtru především prostřednictvím volby zajímavých témat či přátelské atmosféry ve třídě. Zároveň je žádoucí poskytnout širokou slovní zásobu, která by měla být užitečná pro základní komunikaci a odpovídat konkrétním potřebám studentů.

Typy studia a výukové aktivity

Metoda přirozeného přístupu klade důraz na prezentování srozumitelného vstupu v cílovém jazyce. Aby došlo k minimalizaci stresu, po studentech se nevyžadují okamžité reakce, pokud se necítí skutečně připraveni, ale očekává se od nich, že budou reagovat na otázky jiným způsobem.

Když jsou studenti připraveni hovořit v cílovém jazyce, učitel poskytne srozumitelné a jednoduché příležitosti reagovat. Pedagog by měl hovořit pomalu a zřetelně, klást otázky a snažit se o minimalizaci jednoslovných odpovědí. Rovněž by zde měla být snaha o to, aby studenti v odpovědích používali, a tím i procvičovali novou slovní zásobu. Grafy, obrázky, reklamy a další vizuální pomůcky mohou účinně přispět ke zdárné komunikaci. Práce ve dvojici či diskuze celé skupiny jsou považovány za velmi přínosné. Cílem je pak poskytnout srozumitelné vstupy, minimalizovat studentův pocit úzkosti a maximalizovat sebevědomí studenta.

Role studenta

Role studenta se mění v závislosti na měnící se úrovni lingvistického rozvoje. Klíčovým prvkem těchto měnících se rolí jsou studentova rozhodnutí, kdy hovořit, téma hovoru či diskuze a jaké lingvistické výrazy použije. Z tohoto úhlu pohledu rozlišujeme tyto fáze:

- ❑ **Předprodukční fáze studenta** – účastní se jazykových činností, aniž by musel odpovídat v cílovém jazyce. Například student je schopen reagovat na učitelův popis, zorientovat se v popisu atd.
- ❑ **Raná produkční fáze** – studenti reagují a odpovídají na otázky, používají jednoduchá slova a krátké fráze, dokážou vyplnit grafy a užít ustálených konverzačních obrátů.
- ❑ **Fáze, při které dochází k rozvoji mluvení** – studenti zahrnují sebe navzájem do rolí a her, přispívají svými osobními informacemi a názory a participují na skupinovém řešení problému.

Na druhé straně studenti mají čtyři druhy zodpovědností:

1. Poskytnout informace o jejich specifických cílech tak, aby se akviziční proces mohl zaměřit na témata a situace relevantní ke konkrétním potřebám.
2. Převzít aktivní úlohu v zajištění srozumitelných vstupů.
3. Rozhodnout se, kdy začnou produkovat mluvu.
4. Studijní cvičení (studium gramatiky) by mělo být částí programu, je třeba stanovit časový plán s jasně vymezenou časovou dotací pro studium ve škole a doma.

Od studentů se očekává, že budou participovat v komunikačních aktivitách s dalšími studenty. Komunikační aktivity jsou pak spatřovány jako přirozené procvičování, které navodí a vytvoří velmi příhodnou studijní atmosféru.

Role učitele

Při této metodě představují učitelé tři základní funkce. V prvé řadě je pedagog zodpovědný za primární zdroj srozumitelného vstupu v cílovém jazyce. Čas ve třídě je nejdříve věnován zabezpečení vstupu pro jazykovou akvizici. V rámci této role se po učiteli vyžaduje zabezpečit konstantní tok jazykového vstupu, zatímco bude poskytovat nelingvistická vodítka-nápovědy tak, aby pomohl studentům interpretovat tento vstup. Celkově lze říci, že přístup vyžaduje více centrálně orientovanou úlohu učitele.

V rámci této metody se pedagogové snaží vytvářet přátelskou a zajímavou atmosféru. Požadavky kladené na studenty v podobě dovednosti mluvení nejsou příliš vysoké a postačuje běžná připravenost studenta. Zároveň je třeba citlivě zacházet s korekcí chyb tak, aby studenti nebyli demotivováni. Dalším předpokladem je poskytnout studentům zajímavý studijní materiál.

V poslední řadě učitel vybírá a řídí aktivity ve třídě ve vazbě na velikost skupiny, obsah a textovou souvislost z předchozích lekcí. Učitel je zodpovědný za volbu studijních materiálů a jejich správné užití. Tyto materiály směřují k pokrytí potřeb a zájmů studentů. Pedagog má jasnou zodpovědnost za komunikaci, poskytuje posluchačům ohodnocení a efektivní organizaci studia cizího jazyka.

Úloha studijních materiálů

Primární úloha studijních materiálů spočívá ve vytváření smysluplných aktivit ve třídě, které zajistí studentům lingvistický kontext a tím jim umožní porozumět studovanému jazyku

(Krashen S. D. 1991, Terrell T. D. 1977). Prostřednictvím aktivit souvisejících s reálným světem se účinně podněcuje živá komunikace mezi studenty. Materiály by měly pocházet ze skutečných reálných zdrojů. Primární snaha těchto materiálů je podpořit porozumění a komunikaci, pedagog následně pomáhá zjednodušit akvizici velké slovní zásoby. Další doporučené materiály zahrnují brožury, reklamní letáky, mapy a knihy přiměřené úrovni studentů. Hry jsou obecně velmi užitečným materiálem, neboť student musí užít cizí jazyk, aby dosáhl svého cíle, který je ve skutečnosti totožný s cílem hry. Výběr, reprodukce a sběr materiálů s sebou přináší značnou zátěž na učitele, nicméně jeho úsilí je odměněno velmi dobrými výsledky studia.

Tato metoda patří do tradičních výukových přístupů založených na pozorování a interpretaci toho, jak se studenti učí cizí jazyk v neformálním nastavení. Zároveň odmítá klasické gramatické přístupy. Vystupuje zde názor, že dospělý student může být efektivně vyučován prostřednictvím gramaticky neuspořádaných materiálů. V rámci tohoto přístupu porozumění a smysluplná komunikace zajistí nezbytné a dostatečné podmínky pro úspěšnou jazykovou akvizici.

2.2 Komunikativní metoda (CLT - Communicative Language Teaching)

Tato metoda klade důraz na komunikaci v reálném životě. Úloha instruktora je poněkud odlišná od tradiční role pedagoga využívajícího jiné metody. V rámci tohoto přístupu učitel vystupuje v roli určitého zprostředkovatele, který umožňuje studentům získat vlastní zodpovědnost za studium.

Učitel stále ještě stanovuje cvičení a vede třídu, studenti ovšem mají více prostoru pro diskuzi ve srovnání s klasickou třídou. Tato zodpovědnost účastnit se diskuzí často vede ke zvýšené úrovni sebevědomí v užívání cizího jazyka. V určitém slova smyslu tato metoda umožňuje snížit míru zátěže učitele.

Komunikace

Jazyk je výhradně používán pro komunikaci. Z tohoto důvodu CLT využívá právě komunikaci pro výuku. Zatímco tradiční jazyková výuka klade důraz na gramatická pravidla, CLT zdůrazňuje reálné situace a komunikaci v kontextu (Littlewood, 1981). Důraz leží právě v komunikaci, zprávách a porozumění slyšenému textu. Studenti procvičují reálné situace např. nákup jídla v supermarketu nebo mají za úkol zjistit informace např. cestu na nádraží, do banky apod. Cílem těchto cvičení je komunikovat tak, aniž by se studenti obávali, zda správně aplikovali gramatická pravidla.

Sociální kontext

Tento přístup také zdůrazňuje sociální a situační kontext komunikace. Například v mnoha jazycích forma Vy se mění v závislosti na věku a statutu mluvčího. Oslovení člověka správným způsobem může mít velký vliv na úspěšnou komunikaci, dokonce i v případech kdy slovesné tvary nejsou ve správných časech. Vzhledem k dopadu a vlivu informačních technologií na společnost a vzdělání, CLT se stává velmi frekventovanou metodou ve výuce cizích jazyků.

Teoretická východiska

Řada odborníků a vědců se věnovala teoretickým přístupům, které se snažili aplikovat v praxi. Podstatou této teorie jsou komunikativní schopnosti (Brandl, 2007). Studenti jedno-

duše nestudují pouze lingvistické struktury a gramatická pravidla, ale soustřeďují se na používání jazyka. Littlewood (1981) uvádí jako jednu z charakteristických podstat této metody skutečnost, že je kladen systematický důraz na funkčnost, jakož i na strukturální aspekty jazyka. CLT zdůrazňuje především komunikativní aktivity zaměřené na reálné použití jazyka v rámci každodenních životních situací.

Cíle

Tato metoda se soustřeďuje na vyvinutí procedur a postupů pro výuku především komunikačních schopností. Komunikativní dovednosti vyžadují správné použití v konkrétním sociálním kontextu. Tento přístup vyžaduje znalosti lingvistických forem, významu a funkcí. Studenti musí být schopni zvládnout proces vyjednávání s jejich spolužáky, učiteli a vnějším světem.

Principy této metody jsou:

- ❑ Jazyk by měl být představován tak, jak je užíván v reálném kontextu.
- ❑ Studenti by měli být schopni porozumět smyslu diskuze, konverzace či zájmu pisatele v psaném projevu.
- ❑ Cílový jazyk je hlavním komunikačním prostředkem ve třídě.
- ❑ Studenti by měli mít příležitost se názorově vyjádřit.
- ❑ Na chyby je nahlíženo jako na přirozený výstup z rozvoje komunikačních schopností.
- ❑ Plynulost řeči je důležitější než přesnost.
- ❑ Vytváření situací k podpoře komunikace je jedna ze zodpovědností učitele.
- ❑ Sociální kontext komunikačních událostí je podstatný v daném významu projevu či proslovu.
- ❑ Během komunikativních aktivit učitel jedná jako poradce, usnadňuje učení studentů, zároveň je manažerem činností ve třídě a vystupuje v roli koordinátora.
- ❑ Studenti hrají roli komunikátora a jsou aktivně zahrnuti do diskuzí.
- ❑ Jazyk je používán prostřednictvím komunikačních aktivit, jako jsou hry, hraní rolí, řešení problémů.
- ❑ Komunikační aktivity mají tři charakteristiky: informace, výběr a zpětná vazba.

Techniky odvozené z výše uvedeného principu jsou následující:

- ❑ Předtím, než je prezentován materiál, je důležité studenty seznámit s funkcí daného výukového materiálu.
- ❑ Studenti jsou zahrnuti do jazykových her a hraní rolí.
- ❑ Třída pracuje ve skupinách.
- ❑ Učitelé poskytují instrukce v cílovém jazyce.
- ❑ Konkrétní problém je řešen komunikační technikou.
- ❑ Otázky a odpovědi jsou dvojího typu: ty, které jsou založeny na poskytnutém materiálu, a ty, které se vztahují k osobním zkušenostem studenta k dané problematice.

Teoretický základ

Studium cizího jazyka pomocí této metody je vnímáno jako získávání jazykových prostředků k dosažení požadované jazykové úrovně. Jsou identifikovány tři dimenze komunikativních kompetencí:

- a. **gramatické kompetence** – vztahují se k lingvistické kompetenci a jsou doménou gramatické a lexikální kapacity,
- b. **sociolingvistické kompetence** – vztahují se k porozumění sociálního kontextu, ve kterém daná komunikace probíhá,
- c. **strategické kompetence** – vztahují se ke zvládnutí strategií, které komunikátor chce použít.

Některé z charakteristik této komunikativní metody jsou následující:

- ☐ jazyk je systém pro vyjádření významů,
- ☐ primární funkce jazyka je interakce a komunikace,
- ☐ struktura jazyka odráží funkční a komunikační užití,
- ☐ primární gramatické jednotky nejsou výhradně gramatického a strukturálního charakteru, ale kategorií funkčního a komunikativního významu.

Dle této metody je studium cizího jazyka zaměřeno především na komunikativní využití než na procvičování jazykových schopností. Aktivita zahrnují reálnou komunikaci, při níž je cílový jazyk používán tak, jako při běžném životě.

3. Jak efektivně studovat cizí jazyk

Výše uvedené metody mají své zastánce i odpůrce, přesto však proces učení zůstává vždy na bedrech studentů, kteří ve většině případů budou studovat cizí jazyk, jen pokud skutečně musí. K usnadnění této nikdy nekončící práce je možno uvést několik typů, jak cizí jazyk studovat s dobrými výsledky.

- ☐ Čtete knihy v cílovém jazyce.
- ☐ Čtete komiksy a časopisy – jsou jednodušší, hovorovější a snáze je zahrnete do týdenní rutiny.
- ☐ Poslouchejte hudbu v cílovém jazyce – poslouchejte ji jako kulisu při dalších činnostech.
- ☐ Čtete internetové stránky.
- ☐ Poslouchejte jazykové nahrávky v autě.
- ☐ Vyhledávejte příležitosti mluvit v cílovém jazyce.
- ☐ Při hodinách si zaznamenávejte vše, co neznáte.

Studium cizího jazyka ve třídě je efektivní, neboť se setkáte s jinými studenty, kteří se rovněž učí cizí jazyk. Ve skupině je pak větší psychická podpora, neboť i pro ostatní je studium cizího jazyka náročné a mají stejné potíže jako vy. Dalším významným faktorem je přistupovat ke studiu motivačně následujícím způsobem:

1. Čtete texty, které jsou pro vás zajímavé. Mnohdy jsou studenti odrazováni právě nudnými texty v cílovém jazyce, které by si za normálních okolností nepřečetli ani ve své mateřštině.
2. Studujte cílový jazyk v zemi, kde je oficiálním jazykem. Pohybujte se mezi lidmi. Pokud nerozumíte, nepadněte.

3. Slovní zásobu studujte v kontextu. Pokud se novou slovní zásobu učíte ze slovníku bez jakýkoliv vazeb na fráze a slovní spojení, vybavíte si tato slova pouze jako součást seznamu. Hovořte s lidmi, slova je třeba asociovat s reálnými životními situacemi.

Vlastní zkušenosti se studiem cizích jazyků

1. Soustřeďte se na studium slovní zásoby v kontextu, nikoliv pouze na gramatiku.
2. Pokud studujete sami, vedle knih si pořídte i kazety, poslechová CD. Cizí jazyk potřebujete neustále poslouchat. Navíc vše je možné přehrávat v autě na dlouhých cestách.
3. Nebuďte nervózní z toho, že nerozumíte filmům v originále, či písním (jedná se o nejtěžší příklady mluveného jazyka). Konverzace je podstatně jednodušší, máte garantováno, že rozumíte polovině konverzace (to co říkáte) a partner vám pomůže se zbytkem. Zároveň je snadné se zeptat, pokud nerozumíte.
4. Používejte slovník. Je-li pro vás text obtížný natolik, že z každé věty hledáte slovíčka, které neznáte, zvolte ke čtení něco snazšího.
5. Zhodnoťte metody, které studujete, pokud vám nevyhovují, změňte je.

4. Závěr

Studium cizích jazyků vyžaduje obrovské úsilí. Lidé se budou učit cizí jazyky, pokud je to sociálně, společensky či pracovně nezbytné. Jedná se o nikdy nekončící proces, který vyžaduje neustále s cizím jazykem pracovat. Pokud tato možnost při plnění pracovních povinností není, úroveň znalostí postupně klesá. Platí tedy, že je důležité nejen cizí jazyk zvládnout, ale i dosažené znalosti si udržet. Výše uvedené metody pak mohou být vodítkem pro studium i pro udržení si již získaných znalostí.

Literatura:

- BRANDL, K. *Communicative Language Teaching in Action: Putting Principles to Work*. 2007, Prentice Hall, 464 s., ISBN 13-1579-061.
- KRASHEN, S. D. *The Input Hypothesis: Issues and Implications*. 1991, Laredo Pub Co, 120 s., ISBN 15-6492-089-5.
- KRASHEN, S. D., TERRELL T. D. *The Natural Approach (Language Acquisition in the Classroom)*. 1983, Alemany Press, 120 s., ISBN 088-0840-056.
- LITTLEWOOD, W. *Communicative Language Teaching*. 1981, Cambridge University Press, 124 s., ISBN 52-1281-547.
- PUSSEL, R. *Communicative Language Teaching*. 2005, Xlibris Corporation, 80 s., ISBN 14-1349-633-4.
- TERRELL, T. D. *Second language acquisition and second language learning*. 1977, Bloodaxe Books Ltd., 197 s., ISBN 13-6099-343.